

מבואי דברים

הביטאון **על-אתר**, שזהו גליונו הראשון, ממשיך את מטרותיו ואת דרכו של **חלמיש**. שמונת גליונות **חלמיש**, שנתפרסמו החל מתשמ"ה, עסקו בהיבטים שונים של זיקת מקורות ישראל לארץ ישראל. ציפייתנו, **שעל-אתר** הצופן בשמו את המקום גם במשמעות של מקום במקורות וגם כמקום גיאוגרפי, ימשיך את מסורתו של **חלמיש**.

סביב **חלמיש** התגבש קהל קוראים וכותבים, ותקוותנו היא, שההוצאה החדשה תהיה סדירה יותר והעניין שיצר **חלמיש** בקרב ציבור רחב של אוהבי הארץ והמקורות ילך ויתעצם.

בגיליון זה מאמרים העוסקים בזיקה שבין הנוף הגיאוגרפי למקורות - מהו עמק חברון, על פי פשוטו ועל פי מדרשו, במאמרו של הרב מדן. מה הקשר שבין מקומות גבוהים ובתי כנסת - הן במובן הטופוגרפי והן במובן של פסיכולוגיה דתית - במאמרו של ד"ר ישראל רוזנסון. פרופ' מרדכי כסלו עוסק בבירור שאלות הקשורות בציד - צפורים במקורותינו לאור התגליות הארכיאולוגיות ובהסתמך על מידע מארצות הים התיכון, ובמיוחד נוגע בתפקידו של צמח הערף בנידון; וכן מאמר של זוהר עמר העוסק במעמדם של גרגירי הרימון - המשך לדיון בנושא זה שנתפרסם בחלמיש 8.

בגיליון זה מספר מדורים: במדור **מקור וריאליה** (מְקוֹרֵי אֲלֵהָ) עוסק פרופ' שפרבר בתרבות החומרית וביטיוליה במקורות, הרב שביב וד"ר רוזנסון עוסקים בשמות מקומות במדור **שְׁמֵקוֹם**, ד"ר נתנאל עומד על הזיקה שבין לשון לבין מקום במדור **לשון-לימודים**, פרופ' חזן מביא פיוט במדור **פְּיוֹטָבַע**, גל יצחקי מנסה לאַפֵּן את בארה של מרים במדור **צר תעודה**, במדור **הוראה במקור** מוביל אותנו יוסי שפנייר בנתיבי המפה בעוסקו בנושא - כיצד נלבן את הקשר שבין המקרא לבין המפה בכיתה, והמערכת סוקרת ספר חדש במדור **חדש... חדש...**

תקוותנו שתיהנה מן הדברים, ואנו מצפים מאד לתגובותיכם.

המערכת